

ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΑ

ΑΑΔΕ

Ανεξάρτητη Αρχή
Δημοσίων Εσόδων

Καλλιθέα, 30/03/2023

**ΔΙΕΥΘΥΝΣΗ ΕΠΙΛΥΣΗΣ ΔΙΑΦΟΡΩΝ
ΥΠΟΔΙΕΥΘΥΝΣΗ ΕΠΑΝΕΞΕΤΑΣΗΣ**

Αριθμός απόφασης: 98

ΤΜΗΜΑ : Α3 Επανεξέτασης
Ταχ. Δ/νση : Αριστογείτονος 19
Ταχ. Κώδικας : 176 71 - Καλλιθέα
Τηλέφωνο : 2131604552
E-mail : ded.ath@aade.gr

ΑΠΟΦΑΣΗ

Ο ΠΡΟΪΣΤΑΜΕΝΟΣ ΤΗΣ ΔΙΕΥΘΥΝΣΗΣ ΕΠΙΛΥΣΗΣ ΔΙΑΦΟΡΩΝ

Έχοντας υπόψη:

1. Τις διατάξεις:

α. Του άρθρου 63 Κώδικα Φορολογικής Διαδικασίας («ΚΦΔ», που κυρώθηκε με το άρθρο πρώτο ν. 4987/2022, ΦΕΚ Α΄ 206).

β. Του άρθρου 10 της υπ' αριθμ. Δ.ΟΡΓ. Α 1125859 ΕΞ 2020/23.10.2020 (ΦΕΚ Β΄ 4738/26.10.2020) απόφασης του Διοικητή της Ανεξάρτητης Αρχής Δημοσίων Εσόδων [ΑΑΔΕ] με θέμα «Οργανισμός της Ανεξάρτητης Αρχής Δημοσίων Εσόδων (Α.Α.Δ.Ε.)».

γ. Της υπ' αριθμ. ΠΟΛ.1064/12.4.2017 (ΦΕΚ Β΄ 1440/27.4.2017) απόφασης του Διοικητή της ΑΑΔΕ.

2. Την υπ' αριθμ. ΠΟΛ.1069/4.3.2014 εγκύκλιο της Γενικής Γραμματείας Δημοσίων Εσόδων (ΓΓΔΕ) του Υπουργείου Οικονομικών.

3. Την υπ' αριθμ. Δ.Ε.Δ. 1126366 ΕΞ 2016/30.8.2016 (ΦΕΚ Β΄ 2759/1.9.2016) απόφαση του Προϊσταμένου της Διεύθυνσης Επίλυσης Διαφορών (ΔΕΔ) «Παροχή εξουσιοδότησης υπογραφής».

4. Την από 02.12.2022 και με αριθμό πρωτοκόλλου ..... ενδικοφανή προσφυγή του ..... του ....., ΑΦΜ ....., Δ.Ο.Υ. Α΄ Πειραιά, κατοίκου ....., οδός ..... αριθμός ....., κατά της πράξης διοικητικού προσδιορισμού φόρου εισοδήματος φυσικών προσώπων (ΦΕφπ) φορολογικού έτους 2021 του Προϊσταμένου της Δ.Ο.Υ. Α΄ Πειραιά με αριθμό δήλωσης φορολογίας εισοδήματος φυσικών προσώπων (ΦΕφπ) ...../26.8.2022 και αριθμό ειδοποίησης ...../2.11.2022 και τα προσκομιζόμενα με αυτήν σχετικά έγγραφα.

5. Την αναφερθείσα στην ανωτέρω παράγραφο 4 πράξη διοικητικού προσδιορισμού ΦΕφπ φορολογικού έτους 2021 του Προϊσταμένου της Δ.Ο.Υ. Α΄ Πειραιά, της οποίας ζητείται η ακύρωση, άλλως η τροποποίηση.
6. Τις απόψεις του Προϊσταμένου της ως άνω φορολογικής αρχής.
7. Την εισήγηση του ορισθέντος υπαλλήλου του Τμήματος Α3, όπως αποτυπώνεται στο σχέδιο της απόφασης.

* * * * *

Επί της από 02.12.2022 και με αριθμό πρωτοκόλλου ..... ενδικοφανούς προσφυγής του ..... του ....., ΑΦΜ ....., η οποία κατατέθηκε εμπρόθεσμα, και μετά τη μελέτη και την αξιολόγηση όλων των υφιστάμενων στο σχετικό φάκελο εγγράφων και των προβαλλόμενων λόγων της ενδικοφανούς προσφυγής, επαγόμαστε τα ακόλουθα:

Με την πράξη διοικητικού προσδιορισμού φόρου εισοδήματος φυσικών προσώπων (ΦΕφπ) φορολογικού έτους 2021 του Προϊσταμένου της Δ.Ο.Υ. Α΄ Πειραιά με αριθμό δήλωσης φορολογίας εισοδήματος φυσικών προσώπων (ΦΕφπ) ...../26.8.2022 και αριθμό ειδοποίησης ...../2.11.2022 επιβλήθηκε σε βάρος του προσφεύγοντος ΦΕφπ ποσού 69,70 €.

Με την υπό κρίση ενδικοφανή προσφυγή του ο προσφεύγων ζητά την ακύρωση, άλλως την τροποποίηση, της ως άνω πράξης διοικητικού προσδιορισμού ΦΕφπ του Προϊσταμένου της Δ.Ο.Υ. Α΄ Πειραιά, προβάλλοντας, συνοπτικά, το λόγο ότι ο ως άνω ΦΕφπ του επιβλήθηκε με βάση τις «αντικειμενικές δαπάνες διαβίωσης», που προσδιορίστηκαν στο ποσό των 9.407,82 €, ενώ ο ίδιος είχε αιτηθεί με την υπ' αριθμ. πρωτ. ....../12.9.2022 αίτησή του την απαλλαγή/μείωση των αντικειμενικών τεκμηρίων διαβίωσης για το 2021 (εν προκειμένω, κύρια κατοικία του επιφάνειας 92 τ.μ. κτηθείσα προ πολλών ετών με γονική παροχή, αυτοκίνητο 1.242 κ.ε. και έτος πρώτης κυκλοφορίας 2005 με τεκμήριο 2.000,00 € και δευτερεύουσα κατοικία του (αγροικία) επιφάνειας 50 τ.μ. που του ανήκει κατά ποσοστό 1/2 εξ αδιαίρετου) για το λόγο ότι ήταν μακροχρόνια άνεργος (από το 2016) και εγγεγραμμένος (από το ίδιο έτος) στο μητρώο ανέργων του ΟΑΕΔ και δεν είχε εισοδήματα, πλην του Κοινωνικού Επιδόματος Αλληλεγγύης, προσκόμισε δε συναφώς σχετικά δικαιολογητικά και συγκεκριμένα α) την από 12.9.2022 βεβαίωση ανεργίας ΟΑΕΔ, σύμφωνα με την οποία κατά το διάστημα 11.04.2016-12.09.2022 ήταν εγγεγραμμένος στα Μητρώα ανέργων του ΟΑΕΔ, β) το αποδεικτικό ανανέωσης δελτίου ανεργίας ΟΑΕΔ, γ) την από 05.06.2022 έγκριση χορήγησης Κοινωνικού Εισοδήματος Αλληλεγγύης, ενώ επικαλείται και το υπ' αριθμ. ....../24.9.2012 έγγραφο του Υπουργείου Οικονομικών και ισχυρίζεται ότι στερείται εισοδημάτων εδώ και αρκετά χρόνια, με αποτέλεσμα να είναι αδύνατον, σύμφωνα με τα διδάγματα της κοινής πείρας, να θεωρείται ότι έχει τεκμαρτό εισόδημα ποσού 9.407,82 €, λαμβανομένου υπόψη άλλωστε ότι σύμφωνα με τους υπολογισμούς των ευλόγων δαπανών διαβίωσης που στηρίζονται σε στοιχεία Έρευνας Οικογενειακών Προϋπολογισμών (ΕΟΠ), που διενεργούνται από την Ελληνική Στατιστική Υπηρεσία και λαμβάνονται υπόψη κατά την εφαρμογή του ν. 3869/2010 (υπερχρεωμένων φυσικών προσώπων), το έτος έκδοσης του ν. 4172/2013 οι εύλογες δαπάνες διαβίωσης για έναν ενήλικα ανέρχονταν σε 6.448,00 € για την 1^η ομάδα δαπανών (βασικές δαπάνες διαβίωσης, ήτοι σίτιση, ένδυση, υπόδηση, λειτουργικά έξοδα κατοικίας, είδη οικιακής κατανάλωσης και ατομικής φροντίδας, μετακίνησης κ.λπ.), κινδυνεύει δε με βάση το τεκμαρτό εισόδημα να στερηθεί κοινωνικών και προνοιακών παροχών αναγκαίων για τον βιοπορισμό του.

Επειδή, σύμφωνα με τις διατάξεις του άρθρου 8 παρ. 1 εδ. α' και 3 ν. 4172/2013, όπως ίσχυαν για το έτος 2021: «1. Το φορολογικό έτος ταυτίζεται με το ημερολογιακό έτος. [...]. 2. [...]. 3. Ο φόρος που επιβάλλεται σύμφωνα με τις διατάξεις του παρόντος αφορά σε εισόδημα που αποκτήθηκε το αμέσως προηγούμενο φορολογικό έτος. 4. [...].»

Επειδή, όπως προκύπτει από τις προπαρατεθείσες διατάξεις του άρθρου 8 παρ. 1 εδ. α' και 3 ν. 4172/2013 (όπως ίσχυαν για το έτος 2021), κρίσιμος χρόνος για την επιβολή του ΦΕΦΠ είναι η **31^η Δεκεμβρίου** εκάστου έτους (φορολογικού).

Επειδή, σύμφωνα με τις διατάξεις του άρθρου 31 παρ. 2 ν. 4172/2013, όπως ίσχυαν κατά την 31.12.2021 (κρίσιμη ημερομηνία, κατά τα ανωτέρω, για την επιβολή του ΦΕΦΠ φορολογικού έτους 2021): «Το ετήσιο συνολικό ποσό της αντικειμενικής δαπάνης, που προσδιορίζεται σύμφωνα με τις διατάξεις της προηγούμενης παραγράφου, μπορεί να αμφισβητηθεί από τον φορολογούμενο, όταν αυτό είναι μεγαλύτερο από την πραγματική δαπάνη του φορολογουμένου και των εξαρτώμενων μελών που τον βαρύνουν, **εφόσον αυτό αποδεικνύεται** από τον υπόχρεο με βάση πραγματικά περιστατικά ή στοιχεία. Τέτοια περιστατικά συντρέχουν ιδίως στο πρόσωπο των υπόχρεων, οι οποίοι: α) υπηρετούν τη στρατιωτική θητεία τους στις Ένοπλες Δυνάμεις, β) είναι φυλακισμένοι, γ) νοσηλεύονται σε νοσοκομείο ή κλινική, **δ) είναι άνεργοι και δικαιούνται βοήθημα ανεργίας**, ε) συγκατοικούν με συγγενείς πρώτου βαθμού και έχουν μειωμένες δαπάνες διαβίωσης, λόγω αποδεδειγμένης συμβολής στις δαπάνες αυτές των συγγενών τους με την προϋπόθεση ότι οι τελευταίοι αυτοί έχουν εισόδημα από εμφανείς πηγές, στ) είναι ορφανοί ανήλικοι οι οποίοι έχουν στην κυριότητα τους επιβατικά αυτοκίνητα ιδιωτικής χρήσης από κληρονομιά του πατέρα ή της μητέρας τους και ζ) προσκομίζουν στοιχεία, από τα οποία αποδεικνύεται ότι για λόγους ανώτερης βίας πραγματοποίησαν δαπάνη μικρότερη από την αντικειμενική. Όταν συντρέχει μία ή περισσότερες από τις περιπτώσεις αυτές, ο φορολογούμενος **υποχρεούται να υποβάλει τα αναγκαία δικαιολογητικά** για την απόδειξη των ισχυρισμών του. Η Φορολογική Διοίκηση ελέγχει την αλήθεια των ισχυρισμών και την ακρίβεια των αποδεικτικών στοιχείων του φορολογουμένου και μειώνει ανάλογα την ετήσια αντικειμενική δαπάνη, στην οποία αναφέρονται οι ισχυρισμοί και τα αποδεικτικά στοιχεία. [...].»

Επειδή, ο προσφεύγων προσκόμισε συνημμένα στην υπό κρίση ενδικοφανή προσφυγή του φωτοαντίγραφα των ακόλουθων εγγράφων: **α)** της υπ' αριθμ. πρωτ. ....../2022/...../12.9.2022 βεβαίωσης του Αναπληρωτή προϊσταμένου της Γενικής Δ/σης Πολιτικών Εργατικού Δυναμικού της Δημόσιας Υπηρεσίας Απασχόλησης (ΔΥΠΑ) του Υπουργείου Εργασίας και Κοινωνικών Υποθέσεων, από την οποία προκύπτει ότι ήταν εγγεγραμμένος στο μητρώο ανέργων του ΟΑΕΔ κατά την περίοδο 11.04.2016-12.09.2022 (σύνολο συνεχούς αναγνωριζόμενου διαστήματος ανεργίας 77 μήνες), **β)** του από 06.08.2022 αποδεικτικού ανανέωσης από τον ΟΑΕΔ, από το οποίο προκύπτει ότι το υπ' αριθμ. ....../2016/..... δελτίο ανεργίας του ήταν ενεργό μέχρι και την 10.11.2022, **και γ)** της υπ' αριθμ. ....../5.6.2022 απόφασης της Προϊσταμένης του Τμήματος Χορήγησης Οικονομικών Ενισχύσεων σε Ευάλωτες Ομάδες της Δ/σης Παροχών Κοινωνικής Ασφάλισης της Γενικής Δ/σης Παροχών της Διοίκησης του Οργανισμού Προνοιακών Επιδομάτων & Κοινωνικής Αλληλεγγύης (ΟΠΕΚΑ) του Υπουργείου Εργασίας & Κοινωνικών Υποθέσεων, με την οποία εγκρίθηκε η χορήγηση σ' αυτόν του Κοινωνικού Επιδόματος Αλληλεγγύης ύψους 200,00 € μηνιαίως από 05.06.2022 και με μήνα έναρξης καταβολής τον Ιούλιο 2022.

Επειδή, περαιτέρω, ο προσφεύγων με την υπ' αριθμ. πρωτ. Δ.Ε.Δ. .... ΕΙ 2023 ΕΜΠ/27.3.2023 ηλεκτρονική επιστολή του (e-mail) προσκόμισε φωτοαντίγραφα των ακόλουθων εγγράφων: **α)** του από 26.9.2019 πίνακα απόσβεσης δανείου με αριθμό ..... με πιστούχο τον ίδιο, ποσό δανείου ύψους 46.485,28 €, ημερομηνία λήξης του την 24.9.2024, αριθμό υπολειπόμενων δόσεων (κατά την 26.9.2019) 60 και ποσό ανεξόφλητου κεφαλαίου (κατά την 26.9.2019) 9.319,65 € και αριθμό συνδεδεμένου λογαριασμού καταθέσεων ....., που φέρεται να έχει εκδοθεί από την ....., χωρίς ωστόσο υπογραφές, **β)** του υπό α/α ...../31.3.2021 λογαριασμού της ΔΕΗ για την περίοδο κατανάλωσης 01.02.2021-29.03.2021 και του υπό α/α ...../30.3.2022 λογαριασμού της ΔΕΗ για την περίοδο κατανάλωσης 31.01.2022-28.03.2022, που φέρονται να αφορούν στον ίδιο, για το ακίνητο που δηλώνει με την υπό κρίση ενδικοφανή προσφυγή του ως διεύθυνση κατοικίας του (αριθμός παροχής ....., με την ένδειξη «ΚΑΘΟΛΙΚΗ ΥΠΗΡΕΣΙΑ» και τιμολόγιο «.....», από τους οποίους προκύπτει ότι κατά τις ημερομηνίες έκδοσής τους είχε προηγούμενα ανεξόφλητα ποσά ύψους 1.800,00 € και 2.757,00 € αντίστοιχα, **και γ)** του υπό α/α ...../12.7.2022 εγγράφου της ΔΕΗ, που φέρεται να αφορά στον ίδιο, αναφορικά με έγκριση αιτήματος για ρύθμιση οφειλών προς αυτήν από ανεξόφλητους λογαριασμούς συνολικού ύψους 3.186,00 €.

Επειδή, με το μοναδικό λόγο της υπό κρίση ενδικοφανούς προσφυγής του ο προσφεύγων προβάλλει ότι ο ως άνω ΦΕφπ του επιβλήθηκε με βάση τις «αντικειμενικές δαπάνες διαβίωσης», ενώ ο ίδιος είχε αιτηθεί την απαλλαγή/μείωση των αντικειμενικών τεκμηρίων διαβίωσης για το 2021 (εν προκειμένω, κύρια κατοικία του επιφάνειας 92 τ.μ. κτηθείσα προ πολλών ετών με γονική παροχή, αυτοκίνητο 1.242 κ.ε. και έτος πρώτης κυκλοφορίας 2005 με τεκμήριο 2.000,00 € και δευτερεύουσα κατοικία του (αγροϊκία) επιφάνειας 50 τ.μ. που του ανήκει κατά ποσοστό 1/2 εξ αδιαιρέτου) για το λόγο ότι ήταν μακροχρόνια άνεργος (από το 2016) και εγγεγραμμένος (από το ίδιο έτος) στο μητρώο ανέργων του ΟΑΕΔ και δεν είχε εισοδήματα, πλην του Κοινωνικού Επιδόματος Αλληλεγγύης, επικαλείται δε το υπ' αριθμ. πρωτ. .... / ..... / 2021 / 16.2.2021 έγγραφο του Συνηγόρου του Πολίτη προς τη Δ.Ο.Υ. Α΄ Πειραιά, που αφορά στον ίδιο, και προσκομίζει συναφώς σχετικά δικαιολογητικά και συγκεκριμένα α) την από 12.9.2022 βεβαίωση ανεργίας ΟΑΕΔ, σύμφωνα με την οποία κατά το διάστημα 11.04.2016-12.09.2022 ήταν εγγεγραμμένος στα Μητρώα ανέργων του ΟΑΕΔ, β) το αποδεικτικό ανανέωσης δελτίου ανεργίας ΟΑΕΔ, γ) την από 05.06.2022 έγκριση χορήγησης Κοινωνικού Εισοδήματος Αλληλεγγύης, ενώ επικαλείται και το υπ' αριθμ. .... / 24.9.2012 έγγραφο του Υπουργείου Οικονομικών και ισχυρίζεται ότι στερείται εισοδημάτων εδώ και αρκετά χρόνια, με αποτέλεσμα να είναι αδύνατον, σύμφωνα με τα διδάγματα της κοινής πείρας, να θεωρείται ότι έχει τεκμαρτό εισόδημα ποσού 9.407,82 €, λαμβανομένου υπόψη άλλωστε ότι σύμφωνα με τους υπολογισμούς των ευλόγων δαπανών διαβίωσης που στηρίζονται σε στοιχεία Έρευνας Οικογενειακών Προϋπολογισμών (ΕΟΠ), που διενεργούνται από την Ελληνική Στατιστική Υπηρεσία και λαμβάνονται υπόψη κατά την εφαρμογή του ν. 3869/2010 (υπερχρεωμένων φυσικών προσώπων), το έτος έκδοσης του ν. 4172/2013 οι εύλογες δαπάνες διαβίωσης για έναν ενήλικα ανέρχονταν σε 6.448,00 € για την 1^η ομάδα δαπανών (βασικές δαπάνες διαβίωσης, ήτοι σίτιση, ένδυση, υπόδηση, λειτουργικά έξοδα κατοικίας, είδη οικιακής κατανάλωσης και ατομικής φροντίδας, μετακίνησης κ.λπ.), κινδυνεύει δε με βάση το τεκμαρτό εισόδημα να στερηθεί κοινωνικών και προνοιακών παροχών αναγκαίων για τον βιοπορισμό του.

Επειδή, ο ισχυρισμός αυτός του προσφεύγοντος πρέπει να γίνει δεκτός ως ουσία βάσιμος, γιατί αφενός από την προσκομιζόμενη υπ' αριθμ. πρωτ. ..../2022/...../12.9.2022 βεβαίωση του Αναπληρωτή προϊσταμένου της Γενικής Δ/σης Πολιτικών Εργατικού Δυναμικού της Δημόσιας Υπηρεσίας Απασχόλησης (ΔΥΠΑ) του Υπουργείου Εργασίας και Κοινωνικών Υποθέσεων προκύπτει ότι ήταν εγγεγραμμένος στο μητρώο ανέργων του ΟΑΕΔ κατά την περίοδο 11.04.2016-12.09.2022 (σύνολο συνεχούς αναγνωριζόμενου διαστήματος ανεργίας 77 μήνες), από δε τις καρτέλες που τηρούνται στα πληροφοριακά συστήματα της Ανεξάρτητης Αρχής Δημοσίων Εσόδων (ΑΑΔΕ), εκτυπώσεις των οποίων (καρτελών) περιλαμβάνονται στο φυσικό φάκελο της υπόθεσης ως ουσιώδη στοιχεία του, προκύπτει ότι το μοναδικό ποσό που φέρεται να έλαβε ως πραγματικό εισόδημα εντός του 2021 ήταν το ελάχιστο εγγυημένο εισόδημα συνολικού ύψους 2.020,68 € από τον Οργανισμό Προνοιακών Επιδομάτων (ΑΦΜ .....), και αφετέρου προσκομίζει, παράλληλα, και αποδεικτικά στοιχεία (έγγραφα), από τα οποία προκύπτει ότι ο ίδιος πραγματοποίησε εντός του 2021 περιορισμένη συνολικά, στα πλαίσια ρυθμίσεων εκκρεμών οφειλών (....., οφειλές προς το Δημόσιο), δαπάνη διαβίωσης εντός του 2021, χαμηλότερη της αντικειμενικώς («τεκμαρτώσ») προσδιορισθείσας. Για το λόγο αυτό, ο μοναδικός λόγος της υπό κρίση ενδικοφανούς προσφυγής πρέπει να γίνει δεκτός ως ουσία βάσιμος.

Α π ο φ α σ ί ζ ο υ μ ε

την αποδοχή της από 02.12.2022 και με αριθμό πρωτοκόλλου ..... ενδικοφανούς προσφυγής του ..... του ....., ΑΦΜ ....., **την τροποποίηση** της πράξης διοικητικού προσδιορισμού ΦΕπ φορολογικού έτους 2021 του Προϊσταμένου της Δ.Ο.Υ. Α΄ Πειραιά με αριθμό δήλωσης ΦΕπ ...../26.8.2022 και αριθμό ειδοποίησης ...../2.11.2022 **και τη διενέργεια νέας εκκαθάρισης** της υπ' αριθμ. .... /26.8.2022 δήλωσης ΦΕπ φορολογικού έτους 2021 του προσφεύγοντος από τον Προϊστάμενο της αρμόδιας φορολογικής αρχής, κατά το ως άνω σκεπτικό.

Εντελλόμεθα όπως αρμόδιο όργανο κοινοποιήσει με τη νόμιμη διαδικασία την παρούσα απόφαση στον προσφεύγοντα.

Ακριβές Αντίγραφο

**Η Υπάλληλος του Τμήματος
Διοικητικής Υποστήριξης**

**ΜΕ ΕΝΤΟΛΗ ΤΟΥ ΠΡΟΪΣΤΑΜΕΝΟΥ
ΤΗΣ ΔΙΕΥΘΥΝΣΗΣ ΕΠΙΛΥΣΗΣ ΔΙΑΦΟΡΩΝ**

**Η ΠΡΟΪΣΤΑΜΕΝΗ ΤΟΥ
ΤΜΗΜΑΤΟΣ ΕΠΑΝΕΞΕΤΑΣΗΣ Α3
ΑΝΘΟΥΛΑ ΚΑΡΑΓΕΩΡΓΟΥ**

Σ η μ ε ί ω σ η : Κατά της απόφασης αυτής επιτρέπεται η άσκηση προσφυγής ενώπιον των αρμόδιων Διοικητικών Δικαστηρίων εντός τριάντα (30) ημερών από την κοινοποίησή της.